

Ni vse (koloidno) srebro, kar se sveti

Novi pripravek iz domačih laboratorijev, katerega morebitni stranski učinki niso dovolj raziskani, si utira pot do kupcev prek spleta in ponudnikov od vrat do vrat.

Jana Zupančič, Nedelo

ned, 10.02.2013, 09:00

Zakonodaja je, kar se tiče proizvodnje in oglaševanja zdravil, zelo stroga: zdravila so izdelana v skladu z dobro proizvodno prakso, ki je pod ustreznim inšpekcijskim nadzorom. Foto: Jure Eržen/Delo

Trnjeva pot do polic

Preizkušanja novih zdravil, kot je povedala mag. Nina Pisk, mag. farm., potekajo v okviru kliničnih študij v štirih fazah: v prvih treh se ugotavlja zlasti lastnosti učinkovin, varnost, prenosljivost, učinkovitost in neškodljivost, kar običajno traja več let. Če so rezultati teh faz uspešni ter se zdravilo izkaže kot varno in učinkovito, lahko načeloma pridobi dovoljenje za promet z zdravilom. Po tem, v četrti fazi, potekajo nadaljnje klinične raziskave, tako imenovane postmarketinške raziskave, kjer se spremljajo koristi in tveganja, ko je zdravilo v najširši uporabi, pri čemer tako imenovana farmakovigilanca zavezuje tudi lekarniške

farmacevte k spremljanju in prijavljanju neželenih učinkov, o katerih poročajo bolniki.

V zadnjem času se med ljudmi širi glas zlasti o pozitivnih učinkih koloidnega oz. utekočinjenega srebra. Čeprav v našem prostoru še ni uradno prijavljen – trenutno je v rokah agencije za zdravila, ki bo presodila, ali gre za zdravilo ali ne, do takrat oz. do morebitne registracije pa ne sme biti v prometu –, ga je vseeno mogoče dobiti pri nekaterih zasebnih proizvajalcih. A ne pri vseh enako kakovostno izdelanega.

Ne glede na to, da se je srebro uporabljalo za zdravljenje, razkuževanje in celo konserviranje hrane že v stari Grčiji, očitno še do danes niso povsem raziskani njegovi morebitni pozitivni, še toliko slabše negativni stranski učinki. Proizvajalci oz. prodajalci brez izjeme navajajo zgolj pozitivne lastnosti in zatrjujejo, da stranskih učinkov uživanja omenjenega pripravka ni, medtem ko se stroka zaenkrat še ni izjasnila. Med kredibilnimi viri, kot je na primer ameriška National Library of Medicine, je najti tako zapise o pozitivnem učinkovanju pri viroznih infekcijah in kožnih obolenjih, kot o akutni zastrupitvi kožnih tkiv pri morskih prašičkih po dolgotrajnem uživanju srebra, večina pa se jih zaključí s pozivom po novih informacijah, poskusih in testih širše uporabe srebra v vsakdanu – do takrat svári pred njegovo uporabo oz. svetuje uživanje pod strokovnim nadzorom.

Slednje pri nas ne bo mogoče, vse dokler ne bo jasno, kam naj bi omenjeni izdelek spadal. Na ministrstvu za zdravje so po nekaj prijavah in vprašanj v zvezi s koloidnim srebrom doslej ugotovili, da ga zaradi vsebnosti elementarnega srebra, ki je po evropski ureditvi prepovedan za uporabo v prehranskih dopolnilih, ne morejo šteti mednje. »Zdravstveni inšpektorat je v zadnjem času obravnaval več primerov spletnih strani z omenjenimi izdelki. Predstavljajo jih predvsem z lastnostmi zdravljenja in ozdravljenja različnih bolezni, kar jih razvršča med zdravila, zato je vse omenjene primere odstopil v pristojno reševanje na Javno agencijo RS za zdravila in medicinske pripomočke,« so pojasnili na ministrstvu za zdravje.

Za zaprtimi vrati

Proizvajalci koloidnega srebra bi se potrditve, da gre dejansko za zdravilo, zagotovo razveselili, vendar pa so postopki ugotavljanja varnosti, učinkovitosti in neškodljivosti dolgoletni, poleg tega imajo za to le malo upanja. »Verjamem, da se bodo pristojni težko odločili, kaj naj bi koloidno srebro bilo, in dokler bo tako, ga uradno niti ne moremo prijaviti. Do takrat bomo imeli za vratom inšpekcijo,« je dejal svetovalec v Lah Medikal Centru. »Odkar je ameriška FDA (Food and Drug Administration) pred nekaj leti odsvetovala njegovo uporabo, smo nenehno pred zaprtimi vrati. Koloidno srebro, ki nima škodljivih stranskih učinkov, učinkovit pa je skorajda proti vsem infektom, bakterijskim in glivičnim okužbam ter celjenju kožnih tkiv, je za farmacevtske lobije enostavno prepoceni način zdravljenja, da bi ga lahko dovolili. A mi se bomo borili še naprej; če ga ne moremo registrirati kot zdravilo ali vsaj kot prehransko dopolnilo, ga bomo poskušali 'legalizirati' kot kozmetični izdelek, ljudje, ki so iz dneva v dan bolj načitani in odprti za naravno zdravljenje, pa ga bodo uporabljali, kot sami oz. po posvetovanju z nami najboljše vedo.«

Doma, a ne po domače

Kot je dejal, je ponudnikov utekočinjenega srebra v Sloveniji kar nekaj, a se vsi ne držijo visokih standardov, kijih zahteva proces izdelave visokokakovostnega in brezhibnega proizvoda. »Nabavil sem napravo za elektrolizo, prek Ebaya naročam srebro v najčistejši obliki, v postopku uporabljam popolnoma čisto, medicinsko vodo,« nam je povedal eden od svežih ponudnikov koloidnega srebra na črno in nam zaupal, da mu proces proizvodnje pol litra 'srebrne' vode vzame približno eno uro. »To, da se pripravek izdeluje doma, v domačem laboratoriju, sicer ni nič spornega, pomembna pa je kakovost sestavin in naprave za elektrolizo. Ta mora delovati pri točno določeni napetosti, kar zahteva svoj čas. In tisti, ki se proizvodnje lotevajo preveč zlahka, nam, ki upoštevamo vse predpise in izvajamo sprotne (kemične) analize, zagotovo delajo škodo,« je izpoved prodajalca na črno komentiral svetovalec iz Komende.

Prepoceni?

»Mazači iz domače kuhinje nam res niso v pomoč. Za pol litra tekočine sam potrebujem najmanj 24 ur,« se je strinjal tudi eden ljubljanskih proizvajalcev koloidnega srebra, ki ga sicer prav tako prodaja na črno, od ust do ust. »Potrebna je vrhunska oprema, popolnoma čista, deionizirana voda, sicer se srebro veže na delce, umazanijo, primesi. Na spletu objavljene fotografije ljudi s pomodrelo kožo so zavajajoče – slavni 'Blue man' je k srebru mešal še soli in tako užival srebrov klorid, no, ta se pa res ne odplavlja tako zlahka iz telesa kot visokokakovostno koloidno srebro.« Razmišlja podobno kot predhodnik iz Komende. »Uporaba cinka, železa, magnezija ..., kar lahko nabavimo celo v samopostrežni trgovini, ni sporna, srebro pa je? Farmacija si od njega očitno ne more obetati dovolj zaslužka, ker je preveč učinkovit in zato kot tak primernejši od cele vrste ostalih zdravil, pa še preveč poceni je.«